

FARÇA GRAMERİ

NECDET TOSUN

FARŞA GRAMERİ

أقسام ضمائر

1. ضمائر شخصی.

1. ضمائر منفصل.

من
تو
او (وی)
ما
شما
ایشان

2. ضمائر مشترك.

خود
خویش
خویشتن

3. ضمائر إشارات.

این (Bu)
آن (O)
اینان – اینها (Bunlar)
آنها (Onlar)

2. ضمائر متصل.

1. فاعلی.

م
ی
د
یم
ید
ند

2. اضافی.

م
ت
ش
مان
تان
شان

کتابم (Kitabım)
کتابت (Kitabın)
کتابش (Onun kitabı)
کتابمان (Bizim kitabımız)
کتابتان (Sizin kitabınız)
کتابشان (Onların kitabı)

FIİLLER

A) Aslî Fiiller

گفتن : Söylemek, آمدن : Gelmek, زدن : Vurmak gibi Farsça asıllı fiillerdir.

B) Ca'li Fiiller

سرخیدن : Kızarmak, لنگیدن : Aksamak, فهمیدن : Anlamak gibi Arapça, Farsça ve Türkçe isim ve sıfatların sonuna یدن ekleyerek yapılan fiillerdir.

C) Mürekkeb Fiiller

باز کردن : Açmak, در آمدن : Girmek (در : Kapı, آمدن : Gelmek), بر گشتن : Dönmek, در بستن : Kapıyı kapatmak gibi isim-masdar, sıfat-masdar veya harf-i izâfe-masdardan oluşurlar.

NOT: Masdarlar ya دن ya da تن ile biter; mastar eki nun'dur. داشتن : Sahip olmak, دیدن : Görmek.

FIİL-İ MAZİ

1. Mutlak (-di'li geçmiş zaman)

(گفتن: Söylemek)

گفتم : Ben dedim.

نه گفتم : Ben demedim.

گفتی : Sen dedin.

نه گفتی : Sen demedin.

گفت : O dedi.

نه گفت : O demedi.

گفتیم : Biz dedik.

نه گفتیم : Biz demedik.

گفتید : Siz dediniz.

نه گفتید : Siz demediniz.

گفتند : Onlar dediler.

نه گفتند : Onlar demediler.

(خواندن: Okumak)

(دیدن: Görmek)

خواندم : Okudum/Çağırđım.

ندیدم : Görmedim.

خواندی

ندیدی

خواند

ندید

خواندیم

ندیدیم

خواندید

ندیدید

خواندند

ندیدند

2. İstimerârî (Şimdiki zamanın hikâyesi)

(Masdar: گفتن)	(Masdar: کردن)	
می گفتم : Diyordum.	می کردم : Yapiyordum.	نمی کردم : Yapmıyordum.
می گفتی	می کردی	نمی کردی
می گفت	می کرد	نمی کرد (نمی کرد)
می گفتیم	می کردیم	نمی کردیم
می گفتید	می کردید	نمی کردید
می گفتند	می کردند (میکردند)	نمی کردند

3. Karîb (-miş'li geçmiş zaman)

(Masdar: رفتن : Gitmek)	
رفته ام : Gitmişim.	نرفته ام : Gitmemişim.
رفته ای	نرفته ای
رفته	نرفته (است)
رفته ایم	نرفته ایم
رفته اید	نرفته اید
رفته اند	نرفته اند

(Masdar: نالیدن)	(Masdar: گریستن)
نالیده ام : İnlemişim.	نه گریسته ام : Ağlamamışım.
نالیده ای (نالیده‌ء)	نه گریسته ای
نالیده	نه گریسته
نالیده ایم	نه گریسته ایم
نالیده اید	نه گریسته اید
نالیده اند	نه گریسته اند

4. Baîd (-miş'li geçmiş zamanın hikâyesi)

(Masdar: تاختن)

Koşmuşum. : تاخته بودم

تاخته بودی

تاخته بود

تاخته بودیم

تاخته بودید

تاخته بودند

(Masdar: آمدن)

Gelmişim. : آمده بودم

آمده بودی

آمده بود

آمده بودیم

آمده بودید

آمده بودند

(Masdar: دیدن)

Görmemişim. : نه دیده بودم

نه دیده بودی

نه دیده بود

نه دیده بودیم

نه دیده بودید

نه دیده بودند

Gelmemişim. : نیامده بودم

نیامده بودی

نیامده بود

نیامده بودیم

نیامده بودید

نیامده بودند

NOT: “*dememişim*” anlamına gelen **نه گفته بودم** fiili modern Farsça’da **گفته نبودم** şeklinde de kullanılır.

5. İktidârî /Yeterlilik (ayrıca bk. s. 10)

Görebildim. : توانستم دید

توانستی دید

توانست دید

توانستیم دید

توانستید دید

توانستند دید

Göremedim. : نه توانستم دید

نه توانستی دید

نه توانست دید

نه توانستیم دید

نه توانستید دید

نه توانستند دید

می توانستم رفت : Gidebiliyordum.

می توانستی رفت

می توانست رفت

می توانستیم رفت

می توانستید رفت

می توانستند رفت

توانم کرد : Yapabilirim.

توانی کرد

تواند کرد

توانیم کرد

توانید کرد

توانند کرد

- **Mutlak İktidârî:** توان رفت : Gidilebilir, gitmek mümkündür.
توان دید : Görülebilir.
توان خواند : Okunabilir.

FİİL-i MUZÂRÎ

Fiillerin muzârî (geniş zaman ve şimdiki zaman), emir, duâ, istek, ism-i fâil sıygaları, hâl köklerinden yapılır. Hâl kökleri semâîdir (kuralsızdır). Hâl köklerine “*geniş zaman kökü*” demek mümkündür.

	<u>Masdar</u>	<u>Mâzî kökü</u>	<u>Hâl kökü</u>	<u>Emir</u>
Söylemek:	گفتن	گفت	گو – گوی	بگو
Götürmek:	بردن	برد	بر	ببر
Ayakta durmak:	استادن	استاد	بست	ببست
Getirmek:	آوردن	آورد	آور (آر)	بآور - بیاور
Emretmek:	فرمودن	فرمود	فرمای – فرما	بفرمای
Görmek:	دیدن	دید	بین	ببین
Atmak:	افکندن	افکند	افکن	بافکن - بیفکن
Düşmek:	افتادن	افتاد	افت	بافت
Vurmak:	زدن	زد	زن	بزن
Gitmek:	رفتن	رفت	رو	برو
Dinlemek:	شنودن (شنیدن)	شنود (شنید)	شنو	بشنو

a) Geniş Zaman

(Masdar: دیدن)	(Masdar: رفتن)	(Masdar: شنودن)
بینم : Görürüm.	روم : Giderim.	شنوم : Dinlerim.
بینی	روی	شنوی
بیند	رود	شنود
بینیم	رویم	شنویم
بینید	روید	شنوید
بینند	روند	شنوند

b) Şimdiki Zaman

(Masdar: زدن)	(Masdar: رفتن)	
می زنم : Vuruyorum.	می روم : Gidiyorum.	نمی روم : Gitmiyorum.
می زنی	می روی	نمی روی
می زند	می رود	نمی رود
می زنیم	می رویم	نمی رویم
می زنید	می روید	نمی روید
می زنند	می روند	(نمی روند) نمی روند

Bazen geniş zaman kalıbı, şimdiki zaman ve gelecek zaman anlamında da kullanılır.

MÜSTAKBEL

“خواستن : *İstemek*.” fiilinin hâl kökünün (خواه) sonuna istikbâli çekilecek fiilin mâzî kökü getirilerek yapılır.

خواهم گفت : Söyleyeceğim.	نخواهم دید : Görmeyeceğim.
خواهی گفت	نخواهی دید
خواهد گفت	نخواهد دید

خواهیم گفت	نخواهیم دید
خواهید گفت	نخواهید دید
خواهند گفت	نخواهند دید

- Bazen asıl fiil (mâzî kök) yerine mastar da kullanılır. **خواهم گفتن** : Söyleyeceğim.

GEREKLİLİK KİPİ

Sıyga-i vücûbiyye **باید** ‘den sonra fiil hâl kökünün başına **ب** ilave edilip çekilir.

(Masdar: رفتن , Hal kökü: رو)

Gitmeliyim, gitmem gerek.	Gitmemeliyim.
باید بروم	نباید بروم
باید بروی	نباید بروی
باید برود	نباید برود
باید برویم	نباید برویم
باید بروید	نباید بروید
باید بروند	نباید بروند

- Mutlak → **باید خواند** : Okumak gerek.
 - İnşâî veya ilzâmi sıyga: **بروم** : Gideyim. **نروم** : Gitmeyeyim (gitmem).
بروی	نروی
برود	نرود
برویم	نرویم
بروید	نروید
بروند	نروند

EMİR KİPİ

Fiilin hâl kökünün başına **ب** ilavesiyle yapılır.

(Masdar: رفتن , Hâl kökü: رو)

Git!

Gidin!

(Masdar: دانستن , Hâl kök: دان)

Bil!

Bilin!

NOT: Hâl kökü, başına ب gelmeden de emir anlamında kullanılabilir: دان → Bil!

رو → Git!

İki fiile emirde ب gelmez:

کردن- کرد- کن
شدن – شد- شو

Emr-i Hâzır

بخوان : Oku.

بخوانید : Okuyun.

Emr-i Gâib

بخواند : Okusun.

بخوانند : Okusunlar.

بخوانیم : Okuyalım.

NEHİY KİPİ

(رو : Hâl kökü, رفتن : Masdar)

Gitme! : مرو

Gitmeyin! : مروید

görmek : دیدن (بین)

Görme! : مبین

Görmeyin! : مبینید

MECHÛL FİİL

a) **Mâzî Mechûl:** (دانستن : bilmek) دانسته شدم : Bilindim. شکسته شدم : kırıldım

دانسته شدی

دانسته شد

دانسته شدیم

دانسته شدید

دانسته شدند

b) **Muzârî Mechûl (Geniş Zaman)**

Bilinirim : دانسته شوم

دانسته شوی

دانسته شود

دانسته شویم

دانسته شوید

دانسته شوند

c) Şimdiki Hâlin Mechûlû

دیده می شوم : Görünüyorum.

دیده نمی شوی

دیده نمی شود

دیده نمی شویم

دیده نمی شوید

دیده نمی شوند

دیده نمی شوم : Görünmüyorum.

دیده نمی شوی

دیده نمی شود

دیده نمی شویم

دیده نمی شوید

دیده نمی شوند

ŞART SIYGASI

a) Mazî

اگر خواندم : Okudum ise.

اگر خواندی

اگر خواند

اگر خواندیم

اگر خواندید

اگر خواندند

b) Muzârî

اگر خوانم : Okur isem.

اگر خوانی

اگر خواند

اگر خوانیم

اگر خوانید

اگر خوانند

c) Hâl

اگر می خوانم : Okuyorsam.

اگر می خوانی

اگر می خواند

اگر می خوانیم

اگر می خوانید

اگر می خوانند

DUÂ: Muzârî üçüncü şahsın د 'indan önce ل ilâvesiyle oluşturulur.

(ده) : Versin. دهداد دهد → دهی → دهم : Vermek : دادن (ده)

Görmesin. : مبیناد : Görsün. : بیناد

YETERLİLİK SIYGASI

a) Mâzî

توانستم دید : Görebildim.

توانستی دید

توانست دید

توانستیم دید

توانستید دید

توانستند دید

نه توانستم دید : Göremedim.

می توانستم رفت : Gidebiliyordum.

b) Muzârî	توانم رفت : Gidebilirim.	توانم بروم : Gidebilirim.
	توانی رفت	توانی بروی
	تواند رفت	تواند برود
	توانیم رفت	
	توانید رفت	
	توانند رفت	
	نتوانم رفت : Gidemem.	نتوانم بروم : Gidemem.
	نتوانی رفت	نتوانی بروی
	نتواند رفت	نتواند برود
c) Hâl	می توانم رفت : Gidebiliyorum.	می توانم بروم : Gidebiliyorum.
	می توانی رفت	می توانی بروی
	می تواند رفت	می تواند برود
	نمی توانم رفت : Gidemiyorum.	
	نمی توانیم برویم : Gidemiyoruz.	

İSMİN HÂLLERİ

Yalnız hâli → خانه : Ev.

-i, e (-e, -i, -nin hâli) : را	→ خانه را : Evi	(Bizi : مارا) Beni : مرا : من+را
-e (-e hâli) : به	→ بخانه : Eve, ev ile	(Ona : بدان، بآن) Bana : بمن
-de (-de hâli) : در	→ درخانه : Evde	درمن : Bende
-den (-den hâli) : از	→ از خانه : Evden	ازمن، زمن : Benden

Bazı Ekler:

-ile (beraberlik hâli) : با	→ باخانه : Ev ile
için (sebebiyet) : برای	→ (بهر، ازبهر) برای خانه : Ev için
üzerinde : بر	→ برخانه : Evin üzerinde
-sız (olumsuzluk) : بی، نا	

¹ بی : İsimlerin başına gelir. نا : Sıfatların başına gelir.

SORU ŞEKLİ :	کجا : Nere, neresi, nerede, nereye?	تا کجا : Ne vakte kadar?
	چه : Ne?	که : Kim?
	چه را : Neyi?	برای چه : Niçin?
	از کجا : Nereden?	کی : Ne zaman?
	که را : Kimi?	برای که : Kim için?
	بکجا : Nereye?	کدام : Hangi?
	چون، چو، -ce, ol vakit, çünkü, gibi.	
	چون : Nasıl, ne zaman, çünkü, gibi, -inca, madem ki	
	چطور : Nasıl?	که آمد : Kim geldi?
	مرا کجا دیدی : Beni nerede gördün?	چند : Kaç
	ازمن چه می خواهد : Benden ne istiyor?	

İZÂFET HÂLİ (Tamlamalar)

1. İsim Tamlaması:

- چشم پدر : Babanın gözü
 ابروی شما : Sizin kaşınız
 گلابی دوست شما : Sizin arkadaşınızın armudu
 پنجره اتاقمان : Odamızın penceresi

2. Sıfat Tamlaması :

- سیب شیرین : Tatlı elma
 مرغ بزرگ : Büyük tavuk (büyük kuş)

Not: İsmiñ fâiliyet, mefûliyet ve izâfet hâli olabilir. İzâfetler (isim tamlamaları) Arapça'daki gibi muzaf-muzafun ileyh ikilisinden oluşur.

a) Şekil Yönünden

- 1) İzâfet-i Tâmiye → در دانشکده : Fakültenin kapısı. (İzâfet bağı olan kesre var.)

- 2) İzâfet-i Maktû‘ → صاحب دل : Gönül sâhibi.²
3) İzâfet-i Maklûb → آب گل → گلاب : Gülsuyu.

b) Mânâ Yönünden

- 1) İzâfet-i Mülkî, muzâfun ileyhi kâbil-i mâlikiyet olan izâfetlerdir.
خانه یوسف : Yusuf'un evi.
- 2) İzâfet-i Tahsîsî, muzâfin, muzâfun ileyhe âidiyetinin anlaşıldığı izâfetlerdir.
Eşegin eğeri : زین خر
- 3) İzâfet-i Beyânî, muzâfun ileyh, muzâfin çeşit veya cinsini bildirdiği izâfetlerdir.
Cuma günü : روز جمعه Elma ağacı : درخت سیب
- 4) İzâfet-i Teşbîhî, manalarında benzetme bulunan izâfetlerdir.
Servi boylu : قدسرو Yakut dudak : لب لعل
Ok gibi kirpik : تیر مژگان
- 5) İzâfet-i İstiârî, muzâfin kendi manası dışında kullanıldığı izâfetlerdir.
Zamanın eli : دست روزگار Akıl kulağı : گوش هوش

NİDÂ HÂLİ

یا، آ، ای ile yapılır.

Ey Rabbim! : خداوندا Ey Rabbim! : یا رب Ey adam! : ای مرد

OLUMSUZLUK

ekleri kelimeleri olumsuz (tersine) çevirir. بدون، نا، بی

Akıllı, uyanık : با هوش Akıl, can, idrak : هوش

Kendinden geçmiş, baygın, akılsız : بی هوش

Âmâ : نابینا Cahil : نادان

Çirkin : نا خوش

² سرمایه gibi izâfet bağının bulunmadığı izâfet çeşididir.

İSM-İ FÂİL

Genelde fiilin hâl köküne ilâve edilen muhtelif eklerle elde edilir.

a) Hâl kökünün sonuna نده getirilerek yapılır.

خوانندہ : Okuyan. (İsm-i fâil) خوان (Hâl kökü) → خواندہ : Okuyan. (İsm-i fâil)

گوینده : Hatip. (İsm-i fâil) گوی (Hâl kökü) → گوینده : Hatip. (İsm-i fâil)

پرنده : Uçan. (İsm-i fâil) پر (Hâl kökü) → پرنده : Uçan. (İsm-i fâil)

b) Hâl kökünün sonuna ان ilavesiyle yapılır.

خندان : Gülen. (İsm-i fâil) خند (Hâl kökü) → خندان : Gülen. (İsm-i fâil)

ینلےن : İnleyen. (İsm-i fâil) نال (Hâl kökü) → نالان : İnleyen. (İsm-i fâil)

سوزان : Yakan, yanan. (Masdar) سوز (Hâl kökü) → سوزان : Yakan, yanan.

c) Fiilin hâl kökünün sonuna ا ilavesiyle yapılır. Mübâlağa bildirir.

دانا : Âlim, çok bilen. (Masdar) دان (Hâl kökü) → دانا : Âlim, çok bilen.

بینا : Çok iyi gören. (Masdar) بین (Hâl kökü) → بینا : Çok iyi gören.

d) Fiilin mâzî köküne ار getirilerek yapılır. Mübâlağa bildirir.

خریدن : Satın almak. (Masdar)

خریدار : Satın alan, müşteri. (İsm-i fâil) خرید (Mâzî kökü) → خریدار : Satın alan, müşteri. (İsm-i fâil)

Not: Bu ek bazı filleri ism-i fâil değil, ism-i mef'ûl yapar:

گرفتار : Tutulan, tutulmuş. (İsm-i mef'ûl) گرفت (Mâzî kökü) → گرفتار : Tutulan, tutulmuş. (İsm-i mef'ûl)

گرفته : Tutmak. (Masdar)

e) Hâl kökü sonuna گار getirilerek yapılır.

آموزگار : Öğretmen. (İsm-i fâil) آموز (Hâl kökü) → آموزگار : Öğretmen. (İsm-i fâil)

گناهکار : Günahkar. → گناه : Günah. → ستمکار : Zâlim. → ستم : Zulüm.

f) Ma'nâ isimlerinin sonuna کار getirilerek yapılır.

گناهکار : Günahkar. → گناه : Günah. → ستمکار : Zâlim. → ستم : Zulüm.

g) Madde isimlerinin sonuna گر getirilerek yapılır.

زر : Altın. → زرگر : Sarraf. İş. → کارگر : İşçi. کیمیاگر : Kimyacı

→ Ma'nâ isimlerine de gelir.

ستایش : Övme. → ستایشگر : Öven.

دانش : İlim. → دانشور، دانشمند، دانشگر : Âlim.

h) Bir isme bitişen muzâri kökleri, ism-i fâil anlamı kazandırır.

تutmak : گرفتن (گیر):: طرفگیر

Sahip olmak : داشتن (دار):: علمدار/.....: حسه دار

İSM-İ MEF'ÛL

Fiilin mâzî kökünün sonuna okunmayan ه ilâve edilerek yapılır.

پسندیده : Beğenilen. Mazlûm. : ستم زده، ستم رسیده

Geçmiş günler. : روزهای گذشته Çalınmış mallar. : اموال دزدیده

Kırılmış rubap (rebap) : ریاب شکسته

İSM-İ MASDAR

a) Sıfatların, bazı isimlerin ve fiillerin hâl köklerinin sonuna yâ-i masdariyet getirilerek yapılır.

Güzel. → خوبی : Güzellik. Düşkün. → افتادگی : Düşkünlük. افتاده

Diri. → زنده گی : Dirilik. بدی : Kötülük. بد : Kötü.

Yoksulluk. : بینوایی Âlimlik. : دانایی، دانائی

Sıcaklık. : گرمی Soğukluk. : سردی

Örtü. : پوشی → پوش (Hâl kökü) پوشیدن (Masdar) Örtmek. : پوشیدن

b) Fiillerin hâl köküne ش – i masdariyet ekleyerek yapılır (Evveli kesreli olur).

دانستن : Bilmek. (Masdar) دان (Hâl kökü) → دانش : Bilgi.

سوختن : Yakmak, yanmak. (Masdar) سوز (Hâl kökü) → سوزش : Yanış.

c) Fiillerin hâl köklerine ve zaman isimlerine hâ-i masdariyet ekleyerek yapılır.

گریستن : Ağlamak. (Masdar) گری (Hâl kökü) → گریه : Ağlayış, göz yaşı.

نالیدن : İnlemek. (Masdar) نال (Hâl kökü) → ناله : İnleyiş.

خندیدن → خنده : Gülüş. روز → روزه : Günlük.

d) Fiillerin mâzî köklerine اِ getirilerek yapılır.

گفتن : Söylemek. (Masdar) گفت (Mâzî kökü) → گفتار : Makale, söyleyiş.

کردن → کردار : İş. دیدن → دیدار : Güzel, görülmeye değer, yüz.

رفتار : Yürütyüş.

e) Fiillerin hâl köklerine اِ ilâve edilerek yapılır.

پوشیدن : Giymek. (Masdar) پوش (Hâl kökü) → پوشاک : Elbise.

خوردن : Yemek (Masdar) خور (hâl kökü) → خوراک : Yiyecek.

İSM-İ ÂLET

a) İsimlerin sonuna دان ilâve edilerek yapılır.

شمع : Mum. → شمعدان : Şamdan. گلدان : Vazo.

b) Fiillerin hâl köklerinin sonuna ه ilâve edilerek yapılır.

مالیدن : Sıvamak. (Masdar) مال (Hâl kökü) → ماله : Mala.

تافتن : kızartmak (Masdar) تاو (Hâl kökü) → تاوه : Tava.

İSM-İ TASĞİR

a) İsmi'nin sonuna ك getirilerek yapılır. Küçültme, acıma ve/veya kınama bildirir.

مرغ : Kuş. → مرغك : Küçük kuş, zavallı kuş.

مرد : Adam. → مردك : Küçük adam, kötü adam.

NOT: ك tahkîr olarak kullanıldığında sonuna hâ-i resmiye (okunmayan he) eklenebilir.

زن : Kadın. → زنك veya زنكه : Kötü kadın.

دادگر : Hâkim. → دادگرک veya دادگرکه : Adaletsiz hâkim.

b) İsimlerin sonuna چه ilâve edilerek yapılır.

باغ → باغچه : Küçük bahçe.

خوان → خوانچه : Küçük sofrâ.

نای → نایچه : Küçük kaval.

موی : Saç, kıl. → مویچه (مزه) : Kirpik.

مور → مورچه : Küçük karınca.

c) İsimlerin sonuna و ilâve edilerek yapılır. Sevgi ve acıma bildirir.

مادرو : Annecik.

پسرو : Oğlucuk.

سگو : Köpekçik.

d) İsimlerin sonuna hâ-i resmiye ilâve edilerek yapılır.

خان : Saray. → خانه : Ev.

İSM-İ TAFDÎL (صفة تفضیلی) : İsimlerde mukâyese)

a) Sonuna تر (daha) ilâve edilen isim diğerine tercih edilmektedir.

مند : -lı, -li. → خردمند : Akıllı. سودمند : faydalı سودمندتر : daha faydalı.

خرد از مال سودمندتر است. Akıl, maldan daha faydalıdır.

برتر : Daha üstün. بدتر : daha kötü

تدبیر اندك از لشكر بسیار مفید تر است. Birazcık tedbir çok askerden daha faydalıdır.

b) تر takısı bazen كه ile kullanılır. Bugünkü Farsça'da bu kullanım terk edilmiş gibidir.

به : İyi. → بهتر : Daha iyi.

دانش بهتر كه مال : İlim maldan daha iyidir.

c) En üstünlük elde etmek için تر 'in sonuna این eklenir. → ترین

بزرگ : Büyük. → بزرگترین : En büyük.

بزرگترین شعرای ایران فردوسی است. İran şairlerinin en büyüğü Firdevsî'dir.

توانا ترین مرد : En güçlü adam.

*** Üstünlük Sıfatına Örnek Cümleler:**

a) Daha üstünlük :

این سیب شیرینتر از آنست : Bu elma, ondan daha tatlıdır.

خریژه بزرگتر از تخم مرغ است : Kavun, yumurtadan daha büyüktür.

کدام خانه بیشتر اتاق دارد؟ : Hangi ev daha fazla odaya sahiptir.

هندوانه از درخت کوچکتر است : Karpuz, ağaçtan daha küçüktür.

b) En Üstünlük:

زیباترین زنها : Kadınların en güzeli.

جوانترین مردها : Erkeklerin en genci

تابستان گرمترین فصل است : Yaz, en sıcak mevsimdir.

میدان فردوسی کوچکترین میدانهای تهرانست : Firdevsi Meydanı, Tahran'ın meydanlarının en küçüğüdür.

İSM-İ MEVSÛL

a) که : Akıllı ve akılsızlar için kullanılır. Sonrasını sıfat cümlesi yapar.
Arapçadaki الذی , İngilizce'deki "who" gibidir.

هر آنکس که او راه یزدان بجست ,

باب خرد جان بشست. : Canının aklını su ile yıkadı.

b) چه : Genellikle akıllı olmayanlar için kullanılır. İngilizce'deki which/that gibi.

آنچه میدانم زوصف آن ندیم : O arkadaşın vasfından bildiğim şey...

NOT: İsm-i mevsullerden önce ekseriyâ şu kelimeler gelir:

→ آن (o, onu) این (bu, bunu) veya

این که میگویم : Şu söylüyor olduğum şey.

بقدر فهم تست (تو است) : Senin anlayabileceğin kadardır.

→ هر

هر که : Her kim ki...

→ Şahıs zamirlerinden sonra: توکه : Sen ki... ماکه : Biz ki...

→ Yâ-i nekre: دلی که : O gönül ki, bir gönül ki...

İSİMLERDE ÇOĞULLUK (جمع)

Bugün, çoğunlukla tüm isimler ها ile çoğul yapılır.

a) Akıllı ve canlılar آن ve ها ile, cansızlar ها ile çoğul yapılır.

میز → میزها : Masalar. درها → در : Kapılar.

مرد → مردها، مردان : Adamlar. مردا (Avamca) : Adamlar.

b) Gelişip büyüyen canlılar hem آن hem de ها ile çoğul yapılır.

درخت → درختان : Ağaçlar.

c) Vücûdun çift a'zâları hem آن hem de ها ile çoğul yapılır.

ابرو : Kaş. چشم : Göz. رخسار → رخساران : Yüzler, yanaklar.

مژه → مژگان : Kirpikler. پایا → پایا : Ayaklar.

لب : Dudak. دندان : Diş. بازو : Kol. دست : El.

d) Zaman isimleri hem آن hem de ها ile çoğul yapılır.

روز → روزان : Günler. سال → سالان : Yıllar.

هفته : Hafta. ماه : Ay. قرن : Asır.

e) آن İle çoğul yapılacak ismin sonunda hâ-i resmiye varsa گ ye dönüşür.

هفته → هفتگان : Haftalar.

f) آن İle çoğul yapılacak ismin sonunda و veya ا varsa آن dan önce bir izâfet yâ'sı

ilâve edilir.

ابرویان → ابرو : Kaşlar.

پایان → پایا : Ayaklar.

آهویان → آهو : Ceylanlar.

خدایان → خدا : Efendiler.

g) ha ile çoğalacak ismin sonunda hâ-i resmiye varsa düşer.³

پيالها → پيالها : Bardaklar. شانها → شانها : Omuzlar, taraklar.

Ancak başka cemi ile karışacaksa düşürülmez.

چشم : Göz. → چشمه : Pınar. → چشمه ها : Pınarlar. خانه ها → خانه : Evler.

h) Ma'nâ isimleri ân ve ha ile çoğul yapılır.

غمها، غمان → Keder. : غم

ı) Özellikle yer bildiren bazı kelimeler Arapça'daki ât takısı ile çoğul yapılır.

باغات → باغات : Bahçeler. دهات → دهات : Köyler.

Ayrıca ât ile çoğalan kelimenin sonunda hâ-i resmiye varsa ج 'e çevrilir.

نوشتجات → نوشتجات : Yazılar, yazışmalar.

→ İsim, elif ile bitiyorsa ve an ile çoğul yapılacaksa ی eklenir.

دانايان → دانا

KESRELER

1. İzâfet Kesresi

در خانه : Evin kapısı.

2. Atıf Kesresi

پير فقير : İhtiyar ve fakir.

3. Kesrey-i İbn

اورخان عثمان : Osman'ın oğlu Orhan.

SİFAT-I NİSBÎ (İSM-İ MENSÛB)

1. Yâ-ı nisbet

ابری آسمانی : Bulutlu.

نیشابوری : Nişaburlu.

2. ین

سفالین : Seramik, topraktan yapılmış.

زر : Altın. → زرین : Altından yapılmış.

NOT: Bazen ین kelimesine hâ-i resmiye ilâve ederler:

سیم : Gümüş. → سیمینه : Gümüşten yapılmış.

پشم : Yün. → پشمینه : Yünden yapılmış, yünlü.

³ Bu kural günümüz Farsça'sı için geçerli değildir.

FİİLERİN BAŞINA GETİRİLEN HARFLER

a) Fiilin başındaki ب harfi eski Farsça'da ب yazılıp "bi" şeklinde okunuyordu. Bugün ب yazılıp fiilin sesine göre "be, bi, bu" şeklinde okunur.

بکرد : Yaptı.

بخوان : Oku!

بخور : Ye!

ببین : Gör!

Bu ب bitişik yazılmalıdır. Eskiden zînet için kullanılmıştır (لتحسين الكلام) .

Bugün te'kid bazen de tereddüt için kullanılmaktadır.

b) ن harfi fiillerin başına gelip fiilleri olumsuz yapar. Eski Farsça'da ن olarak yazılıp "ni" şeklinde okunuyordu. Bugün نه yazılıp "ne" şeklinde okunur. ب ile kullanılınca ب'den evvel gelir. Genellikle می ve همی'den önce kullanılır.

همی نیاید : Gelmiyor.

نمی آید : Gelmiyor.

c) م nehy ve dua sıygalarının evvelinde kullanılır.

بخور : Ye!

مخور : Yeme!

Bazen mim-i nehy'den sonra fiil kullanılmayabilir. Burada her zaman olduğu gibi است gizlidir.

مه رایت تو : Bayrağın yok.

مه سپاه : Ordu yok.

مه (است) تو : Sen yoksun.

d) می ve همی mazî ve muzarînin başına gelip istimrar bildirir.

می رود → می

FİİLLERİN SONUNA GELEN HARFLER

a) Şart ve cezâ yâ'ı:

اگر دردم یکی بودی چه بودی : Eğer derdim bir olsaydı ne olurdu.

b) Yâ-ı temennî:

کاشکی قیمت انفاس بدانندی خلق. : Keşke insanlar canlarının kıymetini bilselerdi.

c) Yâ-ı istimrârî: Mazi veya muzari fiillerin sonuna getirilir ve *-yor* manası verir.

کردی: می کرد : این کار را که کردی Bu işi kim yapıyordu?

NOT: *ی* bazen *می* ve *همی* ile de kullanılır.

Onlardan ruh buluyorlardı. : از ایشان همی یافتندی روان.

d) Elif-i duâ: Muzari fiilin üçüncü şahıs *د* harfinden önce, bazen sonra, bazen hem önce hem sonra kullanılır.

Etsin. : کند → (Muzari 3. şahıs) → کند (Masdar) کردن

Olsun (Çift elifli). (ve: باد) : بادا → (Muzari 3. şahıs) → بود (Masdar) بودن

Olsun. (Elif sonda) : شودا

e) Elif-i cevâb (elif-i zâid): Soru ve cevap halinde گفتن fiil-i mâzî üçüncü şahsının sonunda kullanılan elifdir.

Cevap verdi: Ne yapılabilir ki takdir böyle idi. : گفتا چه توان کرد که تقدیر چنین بود.

→ Masdarların sonuna *yâ-i liyakat* gelebilir.

Görmek. : دیدن (Masdar)

Görölmeye değır. : دیدنی

İSİMLERİN SONUNA GELEN YÂ HARFLERİ

a) *Yâ-yı vahdet/ yâ-yı nekre*:

Bir kitap (herhangi bir kitap). : کتابی

Bazı kitaplar. : کتابهایی

b) *Yâ-yı taaccüb*:

Ne ilginç kitap : چه عجب کتابی

Ne parlak tüyler. : چه پرهای براقی

SAYILAR

1 - يك	بيست و يك - 21	صد و بيست و يك - 121
2 - دو	بيست و دو - 22	دويست - 200
3 - سه	سى - 30	سيصد - 300
4 - چهار	سى و سه - 33	چهار صد - 400
5 - پنج	سى و چهار - 34	پان صد - 500
6 - شش	(چهل) چل - 40	ششصد - 600
7 - هفت	چهل و پنج - 45	هزار - 1000
8 - هشت	پنجاه - 50	ده هزار - 10 000
9 - نه	پنجاه و هفت - 57	صد هزار - 100 000
10 - ده	پنجاه و هشت - 58	(كرور) پانصد هزار - 500 000
11 - يازده	شصت - 60	مليون - 1 000 000
12 - دوازده	شصت و نه - 69	مليار - 1 000 000 000
13 - سيزده	هفتاد - 70	نه صد - 900
14 - چهارده	هفتاد و يك - 71	هزار و نه صد و نود و يك - 1991
15 - پانزده	هشتاد - 80	دو هزار و يازده - 2011
16 - شانزده	هشتاد و دو - 82	
17 - (هيوده) هفتده	نود - 90	
18 - (هژده) هشتده	نود و سه - 93	
19 - نوزده	صد - 100	
20 - بيست	صد و ده - 110	

SIRA SAYILARI

چهارم: Dördüncü يكم → نخستين → نخست → اول: Birinci

دوم (دويم): İkinci

هزارم: Bininci

روز هزارم: Bininci gün

سوم: Üçüncü

داستان شب هزار و يك: 1001 gece masalı

GÜNLER

Pazartesi	دو شنبه
Salı	سه شنبه
Çarşamba	چهار شنبه
Perşembe	پنج شنبه
Cuma	جمعه، آدینه
Cumartesi	شنبه
Pazar	یک شنبه

ŞEMSÎ AYLAR

1. (21 Mart – 20 Nisan) فروردین
2. اردی بهشت
3. خرداد
4. تیر
5. مرداد
6. شهریور
7. مهر
8. آبان
9. آذر
10. دی
11. بهمن
12. اسفند (21 Şubat – 20 Mart)

FİİLLERİN KISIMLARI

1-Lâzım Fiiller 2-Müteaddî Fiiler 3-Hem لازم hem müteaddi fiiller.

Lazım fiil : Yalnız fâil ile tamam olan fiiller;

حسن رفت = Hasan gitti

Behram ağladı = بهرام گریست Cimşit güldü = جمشید خندید Ali geldi = علی آمد

Giden gitti, gelen geldi = رَفْتُ اَنْكَه رَفْتُ وَ اَمَدُ اَنْكِيَامَدُ

بُودُ آنچه بود غیر چه غم داری = Artık ne gamlanırsın, olan oldu

Müteaddî (Geçişli) Fiil : Faili olmakla beraber mef'ule muhtaç olan fiillerdir.

برادرِ تُو آورد / چه آورد ؟

ne getirdi Kardeşin getirdi

Kardeşin kitabı getirdi : آورد : برادرِ تُو

خُون خُودِ گَر بُریدی بِرُ زَمینُ

Yere-toprağa dökersen kendi kanını

بِه کِه آبِ رُوی بُریدی بِرُ کُتارُ

Eteğe yüz suyu dökmenden iyidir

Hem Lazım, Hem Müteaddi Fiiller: İki halde de kullanılan fiillerdir.

آتش بسُوخت : Ateş yandı

آتش خانه را سوخت : Ateş evi yaktı

چراغِ برِ اُفروخت : Lamba yandı ← خادمِ چراغِ برِ اُفروخت : Hizmetçi, lambayı yaktı

Lâzım Fiilin Müteaddî (geçişli) Yapılışı: تعدیة

Fiiller, hal köklerinin sonuna آندِن – آئیدن getirilerek müteaddi yapılır. خورِ Hal kökü

خورْدِن : Yemek ← خُورَانِیْدِن : Yedirmek

چَرِیْدِن : Otlamak ← (چَر) چَرَانِیْدِن : Otlatmak

ئُوشِیْدِن : İçmek ← (ئُوش) ئُوشَانِیْدِن : İçirmek

رَسِیْدِن ← رَس ← رَسَانِیْدِن : Ulaştırmak

گُفْتِن ← گُویَانِیْدِن : Söyletmek

گُذِشْتِن (گُذَر) : Geçmek ← گُذَرَانِیْدِن : Geçirmek

شُسْتِن (شُوی) : Yıkamak ← شُویَانِیْدِن : Yıklatmak ← شُویَانِم : Yıkattım

می شُویَانِم : Yıkattıyorum

NOT: مَآئِدِن kelimesi, لازم fiiller arasında zikredilse de 'bıraktı' manasında kullanıldığında müteaddidir.

أَحْمَد مَآئِد : Ahmed kaldı

أَحْمَد كِتَابَ رَا مَآئِد : Ahmed kitabı bıraktı

- ممنون شدم

- ممنون کردم

Sonuna شَدِن İlavesi alan fiiller Lazım,

olmak

Sonuna كَرْدَن ilavesi alan fiiller Müteaddi anlam kazanır.

↓
yapmak

Bazı fiiller zaten müteaddi anlam taşıdığı için aynen kalır. رفتن → بُرَدَن götürmek

YÖNLER:

Arka : پشت ön : جلو üst : بر : روی alt : زیر düz : مستقیم sol : چپ sağ : راست
yan : نزد

TEŞBİH EDATLARI

- 1- مَانَنَد = Gibi, benzeri, misli.
- 2- چُونُ = Gibi, (madem ki, çünkü, - ince) چُونُ : Gibi, -dığı zaman, çünkü, nasıl, ne zaman, madem ki
- 3- دِيَوَسَا : şeytan ← دِيَوَسَا : şeytan gibi , dev gibi = آسا
- 4- پَرِيَسَانُ = Peri gibi
- 5- مَهْوَشُ : Ay gibi = وَشْ
- 6- سَبْزِفَام : Yeşilimsi سَبْزِفَام : Kara gibi سیاهفام = فام

İSM-İ MEKAN EKLERİ

گلستان قصاصخانه حیدرآباد اسلام آباد قرارگاه -hâne , - istân, -âbâd, -gâh:
میخانه گذرگاه قرغزستان

RENKLER :

زَرْدُ : Sarı سَفید : Beyaz سُرخ : Kırmızı سیاه = سیه : Kara سَبْزُ : Yeşil ازرقُ = آبی
Kahverengi : قهوهی Pembe : صورتی Mavi : (ezrek): ازرقُ = آبی

UZUV İSİMLERİ:

baş : سر	dil : زبان	ciğer : جگر : کبد
el : دست	kaş : ابرو	bağırsak : روده : احشاء
ayak : پا : پای	saç : گیسو	kalp : دل
yüz : رو	kıl : مو	arka, sırt : پشت
burun : بینی	dudak : لب	Parmak : انگشت
ağız : دهن : دهن	kulak : گوش	
göz : چشم : دیده	diz : زانو	
beyin : مغز : دماغ	mide : شکم : بطن	

İYELİK EKLERİ:

من معلمم	: Ben öğretmenim	من معلم هستم	: Ben öğretmenim
تو معلمی	: Sen öğretmensin	تو معلم هستی	: Sen öğretmensin
او معلم است	: O öğretmendir	او معلم است	: O öğretmendir.
ما معلمیم		ما معلم هستیم	
شما معلمید		شما معلم هستید	
ایشان معلم اند		ایشان معلم هستند	

Not:

1. Her dil gibi Farsçada da imlâ yönünden aynı yazılıp aynı veya farklı telaffuz edilen ancak anlamları farklı olan kelimeler vardır. (Türkçe’de “yüz” kelimesinin birçok anlama gelmesi gibi). Tercümelerde bunlara dikkat edilmelidir. Meselâ: (بو - باش) بودن fiilinin mâzî (di’li geçmiş zaman) ve muzârî (geniş zaman) 3. tekil şahısları aynı yazılır, farklı okunur, anlamları da farklıdır.

بُودَم بُودِی بُود بُودیم بودید بودند : Oldum, oldun, **oldu**...

بُوم بُوی بُود بُویم بوید بوند : Olurum, olursun, **olur**...

Modern Farsça’da bu fiilin muzari köklerinden daha ziyade باش kullanılır:

باشم باشی باشد باشیم باشید باشند

2. Aynı yazılıp farklı okunan kelimelere dikkat etmek gerekir:

که : saman. که : küçük; که : kim? (soru); -ki (bağlaç), çünkü, yoksa;

3. Aynı yazılıp aynı okunan ancak manası farklı olan kelimeler de vardır: چون

(gibi, çünkü, nasıl, ne zaman, -ınca, -dığı için, madem ki) kelimesi gibi.

گفتی (goftî): “sen dedin” (mâzî) veya “o diyordu” (şimdiki zamanın hikayesi) kelimesi gibi.

4. Yazma eserlerde genellikle Fârsî kef harfleri Arabî kef gibi yazılır. Manaya dikkat ederek okumak ve mana vermek gerekir.

گر : (ger): eğer, şâyet. کر : (ker): sağır.

FARŞA FİİL KALIPLARI امثلة مختلفه

كُفْتُ : Söylemek

كُفْتُ : Söyledim

كُفْتُ : Söylerim

كُفْتُ : Söylüyorum

كُفْتُ : Söylüyordum

كُفْتُ : Söylüyordum

كُفْتُ : Söylemişim

كُفْتُ : Söylemiştim

كُفْتُ : Söylememiştim

كُفْتُ : Söyleyebildim

كُفْتُ : Söyleyebilirim

كُفْتُ : Söyleyebiliyorum

كُفْتُ : Söylenebilir (mutlak)

كُفْتُ : Söyle !

كُفْتُ : Söyleme !

كُفْتُ : Söyleyeceğim

كُفْتُ : Söylemeliyim

كُفْتُ : Söylendim (Edilgen, Meçhul)

كُفْتُ : Söylenirim (Edilgen, Meçhul)

كُفْتُ : Söyleniyorum

كُفْتُ : Söylediysem

كُفْتُ : Söylersem

كُفْتُ : Söyleyen

كُفْتُ : Söyleyen

كُفْتُ : Söylenen, söylenmiş

كُفْتُ : Söyletmek

ÖRNEK CÜMLELER : 1

Ben su içtim : مَنْ أَبْ نُوشِيدَمْ	
Ben su içmiştim : مَنْ أَبْ نُوشِيدَه بُودَمْ	
Ben su içirim : مَنْ أَبْ نُوشَمْ	
Ben su içiyorum : مَنْ أَبْ مِ نُوشَمْ	
Ben su içiyordum : مَنْ أَبْ مِ نُوشِيدَمْ	
Ben su içiyordum : مَنْ أَبْ نُوشِيدَمِ	
Ben su içmişim : مَنْ أَبْ نُوشِيدَه اَمْ	
Ben çocuğa su içirdim : مَنْ بَه بَجَهْ أَبْ نُوشَانْدَمْ (نُوشَانِيدَمْ)	
Su içildi : أَبْ نُوشِيدَه شُدْ	
Su içiliyor : أَبْ نُوشِيدَه مِ شَوْدْ	
(İsm-i Fâil) Ben su içen oldum : مَنْ أَبْ نُوشَانْ شُدَمْ	
(İsm-i Fail) Ben su içen oldum : مَنْ أَبْ نُوشَنْدَه شُدَمْ	
Bu su, içilmeye değerdir : اَيْنْ أَبْ نُوشِيدَنِي اَسْتُ	
O suyu içme! : اَنْ أَبْ رَا مَنُوشْ	Bu suyu iç ! : اَيْنْ أَبْ رَا بَنُوشْ
Suyu içebildim : أَبْ رَا تَوَانِسْتَمْ نُوشِيدْ	Bu suyu içeceğim : اَيْنْ أَبْ رَا خَوَاهَمْ نُوشِيدْ
Suyu içebilirim : أَبْ رَا تَوَانَمْ نُوشِيدْ	Bu suyu içmeliyim : اَيْنْ أَبْ رَا بَايْدْ بَنُوشَمْ

ÖRNEK CÜMLELER: 2

Ben camı kırdım. : مَنْ شِيَشَهْ رَا شِكْسْتَمْ	
Cam kırıldı : شِيَشَهْ شِكْسْتَه شُدْ	
Ben Ankara'ya gidebildim. : مَنْ بَه اَنْقَرَهْ تَوَانِسْتَمْ رَفْتُ	
Sen ekmek yiyebilirsin. : تُو تَانْ تَوَانِي خُورْدْ	
O su içecek : اَوْ أَبْ خَوَاهْدْ نُوشِيدْ	
Siz su içeceksiniz : شَمَا أَبْ خَوَاهِيدْ نُوشِيدْ	
Ben güzel gül gördüm : مَنْ گُلْ زِيْبَا دِيدَمْ	
Sen büyük ekmek yedin : تُو تَانْ بُزْرُگْ خُورْدِي	

به خانه برو : Eve git!
 به مادر تو نگاه کن : Annene bak !
 شما گلدان بزرگ خریدید : Siz büyük vazo aldınız
 ایشان به مهمانخانهء کوچک رفتند : Onlar küçük otele gittiler
 اگر به تهران روم کباب خورم : Tahran'a gidersem kebab yerim
 رستوران کجا است ؟ : Lokanta nerededir?
 از ترکیه کی آمدید؟ : Türkiye'den ne zaman geldiniz ?
 آ یا شما آب نوشیدید ؟ : Acaba siz su içtiniz mi ?
 گفتمت : (Ben) sana söyledim (birinci zamir fâil, ikinci zamir mef'ûl zamiri)
 گویدش : (O) ona söyler

ÖRNEK CÜMLELER: 3

مَنْ هَرُوزِ يَكْ كِيلُو خِيَارْ اَزْ سَبْزِي فَرُوشِي مِي خَرَمْ
 تُو هَرْ مَاهْ پَنَجْ كِيلُو بَرَنَجْ اَزْ خَوَارِبَارْ فَرُوشِي بَرَادَرْتْ مِي خَرِي
 پَدَرِ اَحْمَدْ هَرْ سَالْ يَكْ گِلْدَانْ بُزُرْگْ مِي خَرَدْ
 چَرَا مَرْدَمْ دَرْ فَصْلِ تَابَسْتَانْ مِيَوَهْ بِيشتَرْ مِيخَرَنْدْ
 آنْهَا فَرْدَا سَاعَتِ هَشْتِ صَبْحْ بَهْ مَشْهَدْ مِي آيَنْدْ
 مَنْ فَرْدَا شَبْ تَا سَاعَتِ نُهْ دَرْ خَانَهْ هَسْتَمْ
 ايشان دِيرُوزْ دَرْ دَانِشْكَدَهْ بُوْدَنْدْ
 اُو اِسْمَشْ رَا بَهْ مَنْ گُفْتْ
 اَيْنِ دَامَنْ قَشَنْگْ رَا اَزْ كُجَا خَرِيدِي؟
 لُطْفَا اِمْرُوزْ ظَهْرْ بَرَايِ نَاهَارْ بَهْ خَانَهْ مَا بَيَايِيْدْ
 مَجِيْدْ كِتَابْهَائِشْ رَا بَهْ كَسِي نَمِي دَهْدْ
 مَا بَرَادَرِ اُو نِسْتِيْمْ
 رَنْگِ مَوِي مُعَلِّمِ پَسَرِ آنْهَا سُرْخْ اَسْتْ
 بَجَهْ مَنْ كُجَا اَسْتْ؟ دُوسْتِيْتَانْ دِيشَبْ كُجَا بُوْدْ؟
 بَجَهَائِشَانْ كُجَا هَسْتَنْدْ؟ اُو كَقَشْ صُورَتِي خَرِيدْ
 بَهْ خَانَهْ مَا كِي اَمْدْ؟ شُما كِي اَزْ فَرَاَسَهْ اَمْدِيدْ؟
 تُو حَالَا بَهْ كُذَامْ شَهْرْ مِي رَوِي؟ چَنْدْ تَا سَبَبْ؟ چَقْدَرْ شِيكَرْ؟
 من معلم: من معلم هستم تو معلم هستی او معلم است
 ما معلم هستيم شما معلم هستيد ايشان معلم هستند

FARŞÇA DENEME SINAVI : PERSIAN QUIZ

1- رفتن (رو) Mastarını şimdiki zaman kalıbına çevirip (gidiyorum) çekiniz.

2-Aşağıdaki tamlamaları Türkçe'ye çeviriniz :

- a) مرغ بزرگ
- b) سیب شیرین
- c) خانه پدر شما
- d) رنگ مویتان

3- Aşağıdaki cümleleri Farsça'ya çeviriniz:

- a) Cam kırıldı. Ben su içtim. Ben çocuğa su içirdim.
- b) Ali Ankara'ya gitti. O her sene Ankara'ya gider.
- c) Ben bugün beş kilo elma satın aldım.
- d) Hasan Ahmed'den daha büyüktür. Zeynep kadınların en güzelidir.

4-Aşağıdaki cümleleri Farsça'ya çeviriniz:

- a) Sen 1998 yılında Ankara'dan İstanbul'a geldin .(not:Tarih rakamla değil, Farsça yazıyla olacak)
- b) Mevlana Celâleddin-i Rûmî kaç kitap yazmıştı ?
- c) İbnü'l –Arabî'nin kitaplarını kim gördü ?
- d) Onlar Mesnevî'yi okudular mı?

Başarılar Dilerim. **Doç. Dr. Necdet TOSUN**

FARŞÇA DENEME SINAVININ CEVAPLARI:

1. مى روم
مى روى
مى رود
مى رويم
مى رويد
مى روند
2. a) Büyük kuş
b) Tatlı elma
c) Babanızın evi
d) Saçınızın rengi
3. a) شيشه شگسته شد
من آب نوشيدم
من به بچه آب نوشانيدم
b) على به انقره رفت
او هر سال به انقره رود
c) من امروز پنج كيلو سيب خريدم
d) حسن بزرگتر از احمد است
زينب زيباترين زنها است
4. a) تو در سال هزار و نهصد و نود و هشت از انقره به استانبول آمدی
b) مولانا جلال الدين رومی چند کتاب نوشته بود ؟
c) کتابهای ابن العربی را که دید ؟
d) آیا ایشان مثنوی را خواندند ؟